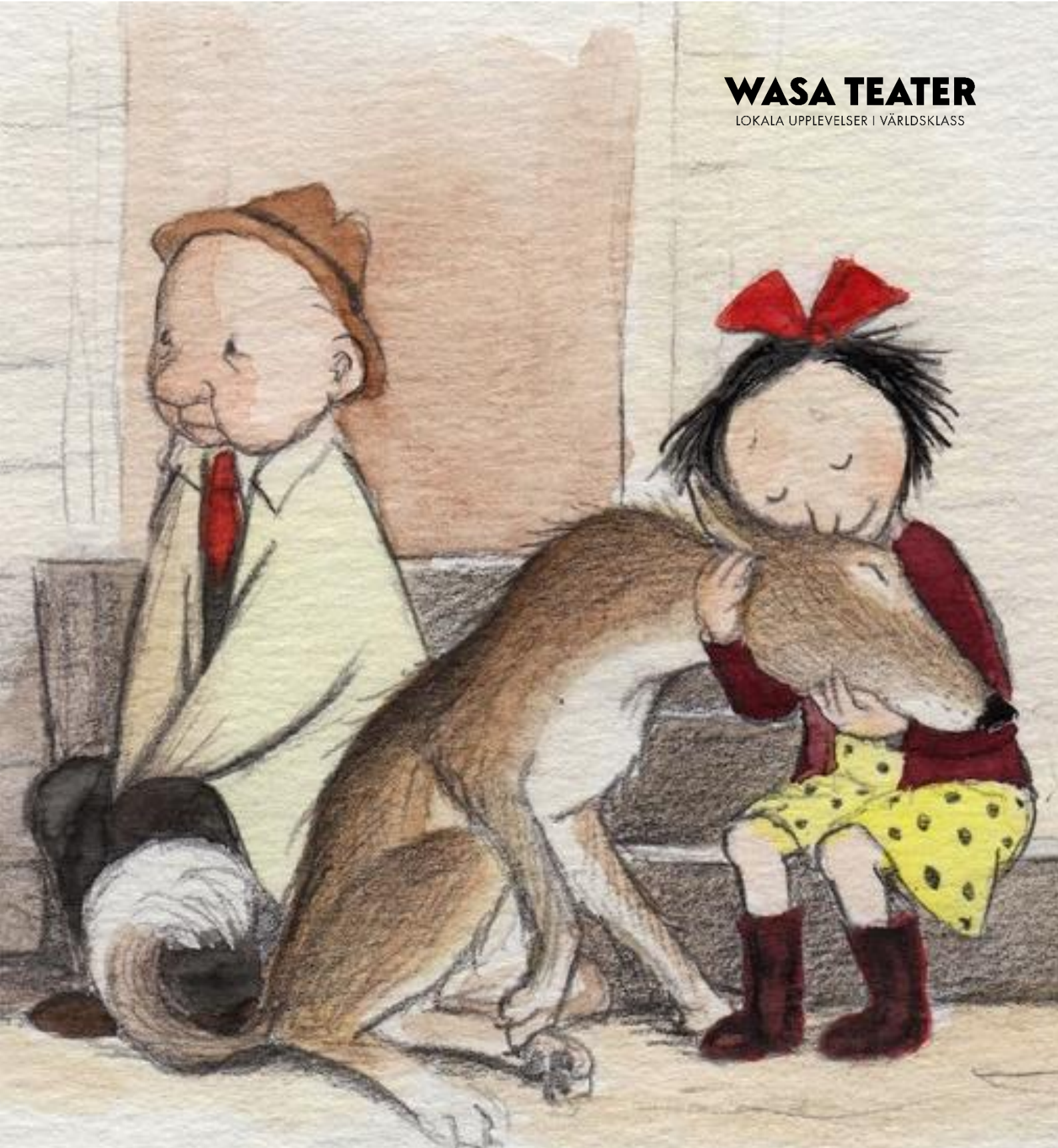

WASA TEATER

LOKALA UPPLIVELSER I VÄRLDSKLASS

**SAGAN OM DEN LILLA FARBRORN
STUDIEMATERIAL**

HUR SER MAN SNÄLL UT?

Den lilla farbrorn är en mycket ensam liten farbror som så gärna vill ha en vän, men som ingen bryr sig om eller ens ser. Så en dag kommer en hund förbi. Det uppstår en djup vänskap och farbrorn är så lycklig. Ända tills hunden träffar en ny vän, flickan. Ska den lilla farbrorn bli ensam igen eller kan de vara vänner alla tre?

Studiematerialet innehåller dramaövningar och rollspel som stöder barnens vänskapsrelationer och förebygger ensamhet. Materialet gynnar barnens sociala och emotionella färdigheter. I materialet får barnen bekanta sig med kroppsspråket och dess betydande roll för kommunikationen. Syftet med studiematerialet är att utveckla barnens empatiska förmåga och stöda empatifostran i daghemmet, förskolan och hemma.

I studiematerialet hittar du texter som belyser empatifostran skrivna av Barnavårsföreningen och Folkhälsan. Du hittar även en intervju med personalen på Hamnparkens daghem. Stort tack för att ni bidragit med er kunskap och era erfarenheter! Vi delar med oss av vår kunskap kring kroppsspråk, som vi hoppas ska ge dig motivation att arbeta vidare med barnens kommunikativa färdigheter.

Många av övningarna ger inspiration till utomhuspedagogik, vilket ger barnen en chans till upplevelse och reflektion i deras lekmiljö. Workshopen som vi erbjuder i samband med materialet, kommer att genomföras ute på gården, i samband med utomhusvistelsen.

Använd materialet så som du anser lämpligt för din grupp. Anpassa innehållet enligt den tid du har till ditt förfogande. Låt barnens tankar och konstnärliga upplevelse styra valet av bearbetningsuppgifter. Ifall du vill ha stöd och vägledning med att omsätta övningarna i praktiken, ta gärna kontakt med våra teaterpedagoger.

Med vänliga hälsningar,

Nina och Sarah

Nina Dahl-Tallgren
Teaterpedagog
nina.dahl-tallgren@wasateater.fi

Sarah Bergkulla
Teaterpedagog
sarah.bergkulla@wasateater.fi

SAGAN OM DEN LILLA FARBRORN

Den lilla farbrorn är mycket ensam. Ingen bryr sig om honom, fastän han är snäll. En dag dyker det plötsligt upp en hund som nyfiket nosar kring farbrorns hus. Äntligen har farbrorn hittat en riktig vän! Då kommer det en liten flicka, och hunden blir mera intresserad av henne än av den lilla farbrorn. Farbrorn känner sig utanför och bortglömd. Ska han bli så där ensam nu igen?

Sagan om den lilla farbrorn är en berörande berättelse om ensamhet, vänskap och svartsjuka. I Wasa Teaters uppsättning får barnen ta del av en visuell och musikalisk resa med det fysiska teateruttrycket i fokus.

Föreställningen riktar sig till de mindre barnen i åldern 3-7 år. Föreställningen turnerar och spelas på Vasallen, Wasa Teater 6.9 - 13.12.2019.

Boka turnéföreställning

SPELPERIOD: 6.9.2019-13.12.2019

SPELTID: ca 45 minuter

SPELYTA: 3X4m, höjd 2,25m

MAX PUBLIK: 80 personer

BYGGTID: 1h

RIVNINGSTID: 30min

PRIS: 300€/föreställning + eventuella turnérelaterade kostnader utanför Österbotten.

Kontakta oss

Ingela Johansson, 06 3209 315, ingela.johansson@wasateater.fi

Simon Ventus, 06 3209 316, simon.ventus@wasateater.fi

PRODUKTIONSUPPGIFTER

AV: Barbro Lindgren

DRAMATISERING: Lars-Erik Brosner, Tomas von Brömssen

REGI: Agneta Lindroos

I ROLLERNA: Carla Fri, Jakob Johansson, Julia Johansson

SCENOGRAFI & KOSTYM: Marcus Olson

MUSIK: Lars-Erik Brosner

MUSIKARRANGEMANG: Carla Fri

MUSIK KONSULT: Eero Paalanen

MASK- OCH PERUKDESIGN: Anna Vesterback

LJUSDESIGN: Agneta Lindroos, Marcus Olson, Michael Eriksson

PUBLIKARBETE: Sarah Bergkulla, Nina Dahl-Tallgren

DEKORVERKSTAD: Jeremy Crofts, Stig Lund, Nicholas Isaksson

KOSTYMATELJÉ: Belinda Fridlund, Hanna Enlund

FOTO, AFFISCH: Frank A. Unger

MUSIKER: Carla Fri, Julia Johansson

REGISSÖRENS TANKAR OM PJÄSEN

Längtan efter en vän.

För mig handlar Sagan om den lilla farbrorn om det absolut viktigaste i livet. Den handlar om vänskap och om att bli sedd och omtyckt, oberoende av om man är en äldre herre, en hund, eller en liten flicka. Ingen vill bli ensam och ingen vill bli utanför och alla önskar ha någon som tycker om en, precis som man är.

I den här sagan är det många stora känslor som omger oss. Vi möter bland annat glädje, rädsla, förtvivlan, sorg, längtan, hopp och svartsjuka. Ja, den där obehagliga svartsjukan som kan bli så påtaglig när den ensamma, lilla flickan dyker upp just i det ögonblick när farbrorn och hunden är som lyckligast. Hur gör man då? Varför är det så svårt att vara tre? Varför tror vi att vi förlorar vår goda vän, bara för att det kommer in någon ny? - Det är sådana här frågor vi funderar kring när vi är mitt inne i repetitionsperioden. Vi funderar också på hur barnen tänker och reagerar i liknande situationer som farbrorn, flickan och hunden befinner sig i.

Vi hoppas kunna nå ut till barnen genom att berätta denna berörande berättelse just så märkligt och roligt som livet kan te sig ibland, via det musikaliska, visuella och fysiska teateruttrycket.

Hälsningar, Agneta
Regissör

Bild från kollationeringen

Bild från repetition

Hej på er!

Vi heter Jakob, Julia och Carla och vi jobbar som skådespelare på Wasa Teater. I höst åker vi på turné till daghem, förskolor och skolor med föreställningen Sagan om den lilla farbrorn. Vi ser verkligen fram emot att komma på besök till er! Vi hoppas ni också ser fram emot att träffa oss!

Vi ses!

WASA TEATER
LOKALA UPPLEVELSER I VÄRLDSKLASS

Mikaela Lervik och Jennifer Dalgren,
sakkunniga inom ungdoms- och skolverksamhet

LEKEN UTVECKLAR BARNETS EMPATI

De flesta barn tycker att det är roligt att leka. Lek är nyttigt – barn lär sig genom leken, de utvecklar sina sociala färdigheter och sin förmåga för empati. Genom leken känner barn att de lyckas, utan att aktiviteten är knuten till en prestation. Lek kan också bidra till en bättre trivsel och öka samhörigheten i en grupp. Lek har med andra ord många fördelar.

Lek utvecklar barnets empati. Barn utgår ofta från sina egna erfarenheter, de förstår sig ofta att andra tänker och tycker på samma sätt som de själva. Genom lek kan barn öva på att förstå, hantera och vara medvetna om sina egna och andras känslor. På så sätt kan man lära sig att förstå att alla är olika: alla känner och tänker inte på samma sätt, men ändå kan man respektera varandra.

Sociala färdigheter är inte något som alla automatiskt har, men de är något man kan träna på i grupp. Samarbetsövningar ger alla gruppmedlemmar en känsla av att de behövs och bidrar till erfarenheten att lyckas tillsammans. För att en grupp ska fungera, är det viktigt att var och en i gruppen känner sig trygg. Man skapar en trygg atmosfär genom att öva på att förstå varandras olikheter. Då barnen förstår att alla är olika motverkas utanförskap.

Den vuxna har en viktig roll i leken. Den vuxna kan ta en aktiv roll till en början, för att sedan ta ett steg tillbaka och ge utrymme för barnens kreativitet och fantasi. Vissa barn behöver mera stöd än andra i sociala situationer. Därför är det viktigt att den vuxna är närvarande och stödjer gruppen vid behov. Vuxna kan också inkludera barn i leken genom att skapa roller åt barnen.

Källa: Vi i klassen – för ökat välbefinnande och bättre trivsel, Barnavårdsföreningen, STEA 2019

Barnavårdsföreningen är Finlands äldsta barnskyddsorganisation grundad 1893. Barnavårdsföreningen arbetar för en bättre barndom, ett stärkt föräldraskap och ett barnvänligare samhälle. I svenska Österbotten arbetar Barnavårdsföreningen i skolor för att öka trivseln i klassen och stärka barns och ungas psykiska välmående.

EMPATI KAN TRÄNAS I SAMSPEL MED OMGIVNINGEN

Mobbning förekommer redan bland barn på daghem. Forskning från Finland visar att 12 % av barnen är involverade i mobbning (Repo, 2015). Junttilas forskning (2015) visar att redan 5-6 åringar känner sig ensamma och att en tiondel av barnen på daghemmen upplever att de inte har en enda vän. Kartläggningar visar att mobbning och uteslutningar främst sker under den fria leken och att den vuxnas stöd i leken är avgörande för att kunna ingripa i och förebygga mobbning.

Folkhälsan utbildar lärare inom småbarnspedagogiken i program och metoder för socialt- och emotionellt lärande och mobbningsförebyggande arbete. Programmen Start och Stegen är livskunskapsprogram för barn inom småbarnspedagogiken. Start-programmet tränar känslor, anknytning och samspel. I Stegen tränar man grundläggande färdigheter såsom att kunna styra sig själv, hantera sina känslor, lyssna, fokusera sin uppmärksamhet, kontrollera sina impulser, vänta, be om hjälp, hävda sig själv på ett positivt sätt, hantera dilemman, samspela och leka med andra. Dessa områden är alla också viktiga för att barn ska kunna knyta och upprätthålla kamratskapsrelationer.

Många pedagoger är tacksamma för stöd i arbetet med sociala och emotionella färdigheter och anser också att det är viktigt att träna på de här färdigheterna tidigt i livet. Trygga relationer skapas när barnen är små, hemma och på daghemmet. Utgångspunkten är att vi alla har förutsättningarna för att utveckla sociala och emotionella färdigheter, men de utvecklas inte av sig själv. Empati kan läras i samspel med omgivningen och behöver ständigt stödjas och stimuleras. Det kan vi t. ex. göra genom att vara lyhörda och bekräfta barnens känslor. Ju mer vi pratar med barnen om känslor desto större känslomässigt ordförråd utvecklar de, vilket i fortsättningen blir redskap för barnen i sina relationer till andra och bidrar till deras förståelse av sig själv och andra.

Att låta barn ta del av kultur, teater och dramapedagogik är ett ypperligt sätt att stöda utvecklingen av sociala och emotionella färdigheter. Teater och drama tränar barns inlevelseförmåga vilket är en förutsättning för att kunna sätta sig in i hur en annan person tänker och känner. Man brukar säga att grunden till empati ligger i att lära sig att känna igen och namnge sina egna känslor för att man så småningom ska kunna känna igen dem hos andra. Genom att stimulera barns inlevelseförmåga och kreativa tänkande ökar vi deras förmåga till perspektivtagande och problemlösning. Även känsloreglering handlar om att känna igen sina känslor men även att hitta strategier för att lugna ner sig själv då man känner starka känslor, t.ex. ilska och frustration. Goda rollmodeller och trygga vuxna är avgörande då småbarn tränar på dessa förmågor.

Maria Stoor-Grenner
Sakkunnig inom mobbningsförebyggande
arbete bland barn under skolåldern

Jennie Stolzmann-Frankenhaeuser
Sakkunnig inom mobbningsförebyggande
arbete bland små barn

HUR JOBBAR NI MED EMPATIFOSTRAN?

Vi var intresserade av hur ni pedagoger arbetar med empatifostran på er arbetsplats och i era grupper. Därför gjorde vi ett besök till Hamnparkens daghem i Vasa.

Personalen på Hamnparkens daghem är tvåspråkig men talar enbart svenska med barnen. Det hör till språkbadsprogrammets principer att pedagogerna använder endast språkbadspråket med barnen. Vi har tidigare besökt dem med workshopar kring våra föreställningar och med våra känslkort. Vi imponerades av deras målmedvetna arbete med just känslor och barnens socioemotionella utveckling och ville naturligtvis inspireras av dem i det här studiematerialet.

Vi besöker dem en eftermiddag och tas emot just när de har sagostund. Pedagogerna läser med inlevelse i rösten och låter barnen upprepa ord och meningar tillsammans med henne. Ibland stannar de och funderar på ett ord "Vad betyder farligt?". När sagostunden är slut så är det dags att gå ut. Barnen smyger tyst ut till hallen och klär på sig, därefter väntar de i kön. Ett av barnen hjälper sin kompis att hämta skorna, ett annat barn får hjälp med att hitta sin mössa som har förlagts under förmiddagen. En pedagog lägger märke till rastlösheten som börjar sippra fram hos de barn som redan klätt på sig och ger dem tillåtelse att gå ut.

På hamnparkens daghem finns det två förskolegrupper. Pedagogerna berättar att det är andra året som barnen är på daghemmet.

På vilket sätt arbetar ni med empatifostran på ert daghem?

- När barnen började pratade vi mycket om känslor och använde oss av olika material för att de skulle få ökad förståelse för sina egna och andras känslor. Till exempel använde vi oss av Wasa Teaters känslkort. Vi valde ut några känslor, tittade på dem och samtalande om dem. Det gav oss en chans att se var barnen befann sig i sin socioemotionella utveckling och varifrån vi skulle börja. Eftersom vi är ett språkbadsdaghem och många av barnen inte kunde uttrycka sig på språkbadspråket, så var det viktigt för oss att vi från början lade grunden till en bra kommunikation.

Jag frågar pedagogerna hur de går till väga när det uppstår en konfliktsituation. En av pedagogerna berättar att det tidigare under dagen hade uppstått en konflikt, varpå barnen stod och pekade finger på vem som var den skyldige.

På bild: Jenna Viroinen, Susanne Westersten-Blom, Katja Lundén och Sarita Houtsonen

Hon förklarade då för dem att hon inte var intresserad av vem som hade gjort det, utan bara ville veta varför det hände. Till en början hade barnen inte förstått, men när det gick upp för dem att ingen enskild person skulle hamna i knipa gick det lättare att reda ut saken och lyssna till varandra.

En förälder kommer och hämtar ett av barnen, pedagogen skakar hand med barnet, tittar det i ögonen och tackar för idag. Sedan ser pedagogen även föräldern i ögonen och önskar denne en skön helg. Jag frågar om det är något som de gör avsiktligt.
- Ja, vi jobbar väldigt medvetet med att se, bekräfta och lyssna på varandra. Vi skakar hand och tittar varandra i ögonen varje gång barnen kommer och barnen lämnar oss.

Varför tycker ni det är viktigt att man tränar barnens empatiska förmåga?
- Det vi har lagt märke till att det inte är kutym att vara lika artiga som förr, vi är inte lika rädda om andras saker och det saknas en viss respekt. Vi bryr oss inte om på samma sätt som förr. Vi har också lagt märke till att vi inte är lika uppmärksamma på varandra idag, så pass att vi många gånger till och med springer in i varandra. Det är kanske en följd av vårt slit och släng- samhälle, vilket också gör att vi får svårare att leva oss in i och känna med någon eller någonting. Vi vuxna samarbetar inte heller längre enligt principen "Det krävs en hel by för att uppfostra ett barn", vi vågar inte gripa in i situationer om våra egna barn inte är inblandade. Samtidigt är barn och unga mycket mer empatiska idag vad gäller miljön.

Hur arbetar ni med den sociala leken utomhus och rollspel när det kommer till empatifostran?
- Idag har vi till exempel under förmiddagen haft ledda lekar i parken här bredvid, då fick barnen träna på att samarbeta, koordination och hantera förluster och vinster. Nu på eftermiddagen har vi fri lek, då handlar det mer om att lära sig ta andra i beaktande, att någonting kan ske av misstag och hantera konflikter. Vi har aldrig provat rollspel utomhus, men tycker det låter spännande.

Besöket på Hamnparken gav oss många tankeställare och idéer på innehåll till materialet. Konkret ledde det till fyra övningar: "Kartlägg känslor", "Läs sagan för att minnas", "Godmorgon, hej då" och "Sniffa fram en vän". Den sista övningen uppstod efter att pedagogerna berättade att barnen brukar få dra lott om vem de ska leka med och vad de ska leka tillsammans.

- Barnen älskar det. De brukar ofta fråga efter att få leka leken där de drar lappar. Det är fri men samtidigt ledd lek. Det främjar gruppdynamiken, det skapar goda relationer och trygghet i gruppen. De här barnen ska ändå umgås och vara tillsammans ända fram tills de gått ut grundskolan.

Avslutningsvis vill jag uppmuntra dig som läst denna intervju att reflektera över: Hur arbetar du med empatifostran på din arbetsplats? Var ligger ert fokus? Vad är era målsättningar? Är det något ni i personalen kunde ta upp på nästa möte?

Sarah Bergkulla, 23.8.2019

PRATAR DU KROPPSSPRÅK?

"Jag hör och glömmer. Jag ser och kommer ihåg. Jag gör och förstår."

-Kinesiskt ordspråk-

Kroppsspråk avser alla former av icke-verbal kommunikation, medveten såväl som omedveten. Skillnader i kroppsspråk varierar både mellan individer och mellan olika grupper. Kroppsspråket skiljer sig även från kultur till kultur. Varje barns kroppsspråk är unikt och utvecklas utifrån sin egen personlighet, förmåga och egna förutsättningar. Det finns enskilda förutsättningar och händelser som kan påverka ett barns kroppsspråks utveckling. Alla barns kroppsspråk utvecklas och formas i samspel med de människor och den miljö som omger dem.

80-90 % av all kommunikation är icke-verbal. Enligt många experter kommunicerar vi till 55% med kroppen och ytterligare 38% med rösten. Orden står för ynka sju procent. Om vi blir mer medvetna om vårt eget kroppsspråk och dess betydelse kan vi bättre avläsa det hos andra.

Redan som spädbarn kommunicera vi genom kroppen med vår omgivning. Vi lär oss att uttrycka känslor och behov med kroppen. Vi lär oss tolka kroppsspråket. Automatiskt speglar vi kroppsspråket via vuxna och utvecklas enligt den kroppsliga stimulans som råder. Det handlar också om att lära känna sin kropp och upptäcka den. Barnet utforskar kroppens uttrycksmöjligheter. Kroppsspråket är också en del av den språkliga utvecklingen.

Barnets kroppsspråks utveckling påverkas mycket av hur aktivt de vuxna använder kroppsspråket, uppmuntrar och stöder barnet, ger närhet samt gensvar på barnets kroppssignaler. Barnet lär sig via den vuxna identifiera, uttrycka och använda sitt kroppsspråk nyanserat. Genom att kommunicera med både tal och kroppsspråk hjälper man barnet att börja förstå omvärlden och sig själv. När ett barn gråter kan man hjälpa barnet sätta ord på känslan (uttrycka) genom att beskriva vad som gör barnet ledsen och samtidigt aktivt visa känslan med sitt eget ansiktsuttryck. Barnet kopplar ihop ord, kroppsspråk och ansiktsuttryck och får på det sättet en förståelse för vad som ska ske. Ett barn som ännu inte lärt sig tala kommunicerar via ögonkontakt, beröring, ljud, kroppsspråk, mimik och gester.

Kroppsspråket omfattar: tankar, känslor, ögonkontakt, andning, självbilden, mimik, gester (händelsegester och känslögester), hållning, kroppskänedom.

Kroppsspråket avslöjar våra tankar och känslor utan att vi använder ett enda ord. Att visa känslor gör vi med hjälp av gester och mimik. Mimik är vårt ansiktes verktyglåda. Med våra ögon, panna, ögonbryn och läppar kan vi förmedla mängder av känslor med små medel, ibland så små att de knappt syns, men ändå är de lika tydliga i sitt språk. Mimik är läran om ansiktsuttryck och känslorna de förmedlar. Gester brukar delas in i händelsegester och känslögester. Händelsegester är gester som kommunicerar direkt, t.ex. kom hit, gå härifrån, var tyst. Vi visar med gesten vad som ska hända eller vad som här hänt, t.ex. vi håller för näsan för att visa att något luktar illa. Känslögester är mer omedvetna, t.ex. vi drar automatiskt upp handen till munnen om vi öppnar den i förvåning.

En god, avspänd hållning – liksom gester och mimik, förstärker intrycket av det som sägs. Hållningen är också en förutsättning för att kunna andas rätt.

Det viktigaste verktyget vid kroppsspråk är ögonkontakten. Ögonkontakt skapar en relation till åhöraren. Genom ögonkontakt får talaren också möjlighet att läsa av kroppsspråk. Att tolka kroppsspråk hjälper oss att tolka åhörarens tankar, känslor och budskap. Det utvecklar vårt sätt att kommunicera.

Nina Dahl-Tallgren

BRA ATT TÄNKA PÅ INNAN TEATERBESÖKET

Vid sjukdom så kan en föreställning inhiberas.

Tyvärr har teatern inga inhoppare som kan ta över Julia, Jakobs och Carlas roller. Blir någon av dem sjuka, så inhiberas därför föreställningen. Både för deras egna arbetshälsa men även för publikens välmående. Vi ber er hålla detta i åtanke om det skulle inträffa. Teatern tar då kontakt och försöker boka om er.

Få repliker

Föreställningen innehåller väldigt få repliker, det mesta som berättas sker genom det fysiska uttrycket och skapandet av olika stämningar. Det kan vara bra att förbereda barnen på detta, t.ex. genom att använda övningarna i materialet kring kroppsspråk.

Gå igenom teaterregler

Vad är det som gäller när man går på en teaterföreställning? Ordningsregler som att lyssna, följa med aktivt och respektera varandra gäller även när man ser på teater. Under föreställningen är det däremot tillåtet att reagera och leva sig in i det som händer på scenen, det öppnar upp dialogen mellan skådespelarna och publiken på ett naturligt sätt.

Dramatiska scener

Vi vill förbereda er på att föreställningen innehåller en del scener där spänningen byggs upp med hjälp av musik, ljus och kostym. Om ni i gruppen har barn som är känsliga för dramatiska scener, kan ni överväga att placera någon vuxen bredvid som vid behov kan stöda barnet så att det känner sig tryggt i situationen.

WORKSHOP

Daghemmet och förskolan är en bra plats för barnen att utveckla sin sociala och empatiska förmåga. För att barn ska kunna förstå och sätta sig in i andras känslor måste de först bli medvetna om sina egna. Under workshopen tränar vi på att identifiera, hantera och uttrycka känslor. Vi använder oss av dramaövningar och rollspel. I workshopen får barnen bekanta sig med kroppsspråket och dess betydande roll för kommunikationen. Syftet med workshopen är att förebygga ensamhet bland barn i tidig ålder och stöda vänskapsrelationerna. Workshopen genomförs ute på gården, i samband med utomhusvistelsen för att inspirera pedagogen till att målmedvetet använda teaterpedagogiken utomhus.

PRIS: 50 € / 45 min + km-ersättning.

BOKA VIA: sarah.bergkulla@wasateater.fi, tfn +358 (0)44 750 31 77.

PEDAGOGTRÄFF 3.9.2019, KL. 18

Hjärtligt välkommen på pedagogträff och förhandsvisning av pjäsen ti 3.9. Vi har endast ett begränsat antal platser, så anmäl dig och din kollega så fort som möjligt. Boka er plats via vår gruppförsäljare 06-320 9315, ingela.johansson@wasateater.fi

PROGRAM:

Kl. 18 FÖRHANDSVISNING av Sagan om den lilla farbrorn på Vasallen (Obs! Ingång via huvudentrén)

kl. 18.45 (ca) PEDAGOGTRÄFF Under träffen berättar vi mer om studiematerialet, dess innehåll och tematik.

FÖRARBETE

Här hittar du uppgifter som du kan göra tillsammans med barnen innan teaterbesöket. Välj de uppgifter som inspirerar dig och barnen. Vi uppmuntrar att göra övningarna i samband med er utomhusvistelse.

VI SKA PÅ TEATER TILLSAMMANS!

BEKANTA ER MED KARAKTÄRERNA

Märk ut två linjer på gården, ca 5-10 m mellanrum, beroende på hur mycket du vill att barnen ska springa. Be dem ställa sig på en av linjerna, medan du ställer dig mellan dem. Utropa högt "Kom hem alla skådespelare!", varpå barnen frågar "På vilket sätt?". Välj ett av förslagen nedan och låt barnen ta sig över golvet till den andra linjen. Uppmuntra dem att vara kreativa och utforska sättet de rör sig på.

Kom som en farbror
Kom som en hund
Kom som en flicka
Kom som om du hade många kompisar
Kom som om du var väldigt ensam
Kom som en vänlig vän
Kom som en ovänlig vän

HÄLSA SKÅDESPLERNA VÄLKOMNA

Har ni läst brevet från skådespelarna? Vad spännande att det ska bli när de kommer på besök! Jakob Johansson, Julia Johansson och Carla Fri ser verkligen fram emot att få träffa er och spela föreställningen om den ensamma lilla farbrorn. Vad kan man göra för att någon ska känna sig välkommen? Låt barnen sätta sig in i situationen att vara ny på en plats. Samtala tillsammans om vad man kan tänka på för att man ska få någon annan att trivas. Vad gör ni i er grupp för att alla ska trivas? Om ni vill kan ni tillsammans skriva en välkomsthälsning eller rita teckningar och skicka dem till skådespelarna via adressen Wasa Teater / Sarah Bergkulla, Kyrkoesplanaden 16, 65100 Vasa eller sarah.bergkulla@wasateater.fi, så förmedlar vi dem vidare.

GÖR ERT EGET PROGRAMBLAD

Kopiera upp och fyll i uppgifterna bilaga 1. Låt barnen rita sin egen version av Lilla farbrorn någonstans på pappret. Samla in teckningarna och dela ut dem igen, så att alla får någon annans teckning. Låt barnen titta på färgerna på bilden och hitta någonting som de tycker är fint på den. Låt barnen ta hem programbladet till föräldrarna, så får de information om pjäsen ni ska se.

FÖRSTA GÅNGEN PÅ TEATER?

Är det första gången som barnen ser en teaterföreställning? Samtala om vad som då är bra att tänka på när man ska dela en teaterupplevelse tillsammans. Du kan också berätta lite om Wasa Teater och vad föreställningen handlar om. Lyssna till barnens spontana tankar kring pjäsen, kanske det kan ge dig en hint om vad efterarbetet bör handla om?

VAD BETYDER EMPATI?

Genom övningarna nedan så kan du öka barnens medvetenhet om sina egna och andras känslor, vilket ökar deras empatiska förmåga. Det i sin tur kan fördjupa teaterupplevelsen och barnens möjligheter att känna med karaktärerna på scenen.

KARTLÄGG KÄNSLOR

Använd er av Wasa Teaters känslkort eller klipp ut bilder från tidningar på personer som visar olika slags känslor. Välj ett kort och prova på att uttrycka känslan tillsammans, först i ansiktet och sedan i hela kroppen. Tolka känslan tillsammans. Sätt ord på känslan och låt barnen berätta om situationer när de känt den. Vill man använda känslkort utomhus så kan man plasta in dem.

HUR MÅR DU, HUR MÅR JAG?

Varje morgon. Låt barnen välja ett kort som visar hur de känner sig. Låt dem sätta ord på känslan och berätta för varandra hur de mår idag och varför de mår på det viset. Det blir ett bra tillfälle för dig som pedagog och för alla i gruppen att se vilken stämning som råder. Kanske den har förändrats i slutet av dagen?

NAMNDANS

Övningen utvecklar barnens förmåga att lyssna och vara uppmärksamma. Under övningen får alla barn ta lika mycket plats, vilket stöder gruppdynamiken och barnens självkänsla. Allas insats blir lika viktig och det blir på allas lika ansvar att uppgiften ska kunna slutföras.

Be barnen ställa sig i ring. Berätta att ni nu tillsammans ska göra en namndans. Leken går ut på att en i gången säger sitt namn och gör en rörelse, varpå alla andra upprepar namnet och rörelsen. Repetera namnen och rörelserna ytterligare ett varv och prova sedan med endast rörelserna. Sätt gärna musik till och prova ytterligare ett varv. Hur blev er dans?

SÄGA FÖRLÅT ELLER GÖRA FÖRLÅT?

Barn gör bekant som vuxna gör och inte säger. Det finns studier som pekar på att människor bedömer om någon är empatisk utifrån handling och inte enbart vad som sägs. Samtala tillsammans med barnen om empati, vad är det? Hur är man när man är empatisk, hur är man om man är oempatisk? Hitta på förslag på konkreta situationer tillsammans.

Ge barnen i uppgift att under dagen vara extra uppmärksamma på varandra och på er pedagoger. När utför ni eller barnen empatiska handlingar? Skriv ner händelsen tillsammans med barnet och samla alla handlingar i en burk. Läs upp alla lappar följande morgon och diskutera händelserna tillsammans. Genom att diskutera, observera och reflektera kring empati förankras ordet på ett djupare plan.

TRÄNA PÅ ATT KÄNNA MED

Ge barnen i uppgift att tänka på en person de tycker mycket om och be dem rita ett porträtt av den. Diskutera personen med barnet samtidigt som de ritat. Be barnet tänka sig in i hur det är att vara den personen. Ställ frågor som: Vad tycker den här personen om att göra? Vad är viktigt för den här personen? Vilka är personens bästa sidor? Be barnen önska personen någonting gott, någonting som den skulle bli varm i hjärtat och glad av. Hjälpt barnen formulera en hälsning till personen som du skriver ner på baksidan av porträttet. Be barnen ge det färdiga porträttet till personen de ritat av. Det blir en fin gåva med värdefulla ord som med säkerhet kommer glädja personen i fråga. Följ gärna upp när tillfälle ges och fråga barnen hur personen reagerade och hur det kändes att ge gåvan och de fina orden. Genom övningen får barnen träna på att sätta sig in i en annan persons varande och visa medkänsla.

SÅNGSTUND

Om ni har en sångstund kan ni prova sjunga era favoritsånger med olika slags känslor. Hur påverkar känslan sången och stämningen i gruppen? Låt ett av barnen vara dirigent och visa hur starkt eller svagt, snabbt eller långsamt, med vilken känsla de andra barnen ska sjunga. Experimentera med era röster och se vad ni kan åstadkomma.

TRÄNA PÅ ATT LYSSNA OCH VARA NÄRVARANDE

Ute på gården.

1. Be barnen söka upp en sten som de tycker om. Den får gärna vara så pass stor att den täcker handflatan och den ska gå att lägga på magen.
2. Låt barnen lägga sig på rygg med stenen på magen. Be dem känna hur stenen åker upp och ner i takt med andningen.
3. Be barnen lyssna på vilka olika ljud de kan höra runt omkring sig. Be dem välja ett som de lyssnar lite noggrannare på. Hur låter det? Be dem lägga ljudet på minnet.

Inomhus.

1. Be barnen lägga sig på rygg med stenen på magen. Be dem känna hur stenen åker upp och ner i takt med andningen.
2. Berätta att du kommer långsamt gå runt och plocka bort stenarna. Sätt den på sidan om barnet. När barnen känner att deras sten plockas bort ska återskapa ljudet de hörde på gården, precis så som de kommer ihåg det. Bygg långsamt på ljudmattan. Be dem som ännu inte gör något ljud vara uppmärksamma på vad de hör.
3. När du sätter tillbaka stenarna ska barnen tystna och lyssna. Be dem känna hur stenen åker upp och ner i takt med andningen.
4. Diskutera. Vilka ljud kunde barnen höra? Vilka tankar väckte övningen? Hur kändes det?

PRATAR DU KROPPSSPRÅK?

Pjäsen innehåller mycket lite dialog och mycket av det som händer åskådliggörs fysiskt på scenen med hjälp av kroppsspråk. Låt barnen bli uppmärksamma på kroppsspråket och vad det kan berätta.

INTRODUCERA KROPPSSPRÅK

Samtala med barnen om kroppsspråk och vad det betyder. Gör en gest och fråga barnen om de vet vad det betyder:

- Sätt fingret mot munnen
- Vinka
- Handen bakom örat

Be barnen ge förslag på andra gester och prova tillsammans.

VILKEN KÄNSLA SIGNALERAR RÖSTEN OCH KROPPEN?

a) Bekanta dig på förhand med våra grundkänslor och samtala sedan med barnen. Vad finns det för olika slags känslor? Visa de olika grundkänslorna, en efter en, enbart med mimik. Be barnen härma och visa känslorna på samma sätt. Be ett barn i gången välja och visa en känsla, låt de andra i gruppen härma och sedan gissa vilken känsla han/hon gestaltar. Om ni vill kan ni använda er av Wasa Teaters känslkort. Då gör ni så att ett barn i gången drar ett kort, tittar på kortet och bestämmer vad det är för känsla, visar för resten av gruppen som härmar och sedan gissar känslan. Avsluta med att titta på kortet och diskutera tolkningen.

b) Gestalta känslorna med hjälp av rösten. Be barnen ljuda de olika känslorna enbart genom att säga "JA". Låt ett barn i gången välja en känsla och enbart genom att säga "JA" ska de andra i gruppen gissa vilken känsla hon/hon gestaltar.

c) Diskutera vad som händer med kroppen när man uttrycker en viss känsla. Ta med mimiken, rösten (fortsätt använda "JA" eller använd er av kortare meningar) och sätt känslorna i hela kroppen. Prova först och gestikulera överdrivet, gör det sedan så naturligt som möjligt. Om ni har tillgång till speglar, så kan ni testa att göra övningen framför en spegel. Stämmer kroppsspråk och känsla överens med budskapet?

SPEGELÖVNING

Dela in barnen i par och be dem ställa sig mot varandra. Utse den ena i paret till ledare, den som bestämmer rörelserna och den andra till spegel, som ska spegla rörelserna. Sätt gärna på musik som passar stämningen i gruppen och låt paren börja röra på sig. Be dem vara noggranna och långsamma i sina rörelser, så att den andra i paret hinner med. Poängtera att syftet med övningen är att rörelserna ska se så likadana ut som möjligt. Efter en stund kan ni byta den som leder. Samtala efteråt med barnen hur övningen kändes och vilka tankar den väckte.

EFTERARBETE

Här hittar du uppgifter som du kan göra tillsammans med barnen efter teaterbesöket. Välj de uppgifter som inspirerar dig och barnen. Vi uppmuntrar att göra övningarna i samband med er utomhusvistelse.

VI VAR PÅ TEATER TILLSAMMANS

Övningarna nedan kan du öppna upp teaterupplevelsen, dess tematik, innehåll och formspråk. Genom att samtala och reflektera tillsammans får barnen träna på att sätta ord på sina tankar, känslor och frågor.

MINNESRUNDA

Sätt er runt sandlådan eller gå runt och småprata individuellt med barnen medan ni befinner er ute på gården. Samtala om föreställningen och dess händelseförlopp. Låt barnen berätta vad de kommer ihåg. Vilka tankar, känslor och frågor har föreställningen väckt hos dem? Ställ gärna ingående frågor som gör att barnen får möjlighet att tänka till och sätta ord på upplevelsen.

LÄS SAGAN FÖR ATT MINNAS

Börja med att skapa lugn stämning i gruppen, så att barnen har lättare att nå sina känslor och upplever att de har utrymme att delge dem till de andra barnen. Dela till exempel in barnen i par. Be den ene i paret lägga sig på mage och stöda pannan mot händerna. Den andre i paret får i uppgift att försiktigt ge den som ligger massage genom att rulla en boll över kroppen. Börja med ryggen och axlarna, fortsätt med benen, fötterna och tårna och avsluta med armarna, huvudet och nacken. Byt därefter den som ger och får massage.

Låt barnen sätta eller lägga sig i ring och lyssna till Sagan om den lilla farbrorn. Be barnen skapa inre bilder och minnas hur karaktärerna och platsen såg ut. Be dem spela upp det som händer i deras inre. Gör pauser då och då när du läser och fråga dem om vad de tror att huvudpersonen i boken känner och varför personen beter sig som den gör. Genom att göra barnen medvetna om de olika karaktärernas känslor och varför de beter sig som de gör hjälper du barnen tänka mer empatiskt. Skiljer sig sagan från föreställningen på något sätt? Om ni inte har sagoboken, så hittar du den via länken: <http://enlasandeklass.se/wp-content/uploads/2014/04/sagan-om-den-lilla-farbrorn.pdf>

VILKA KÄNSLOR FÖRMEDELADES I FÖRESTÄLLNINGEN?

Rummet delas in i fyra delar. I varje del av rummet ska en känsla uttryckas. Samtala om och bestäm tillsammans fyra känslor/tillstånd som barnen upplevde som starka i föreställningen. Placera en känsla/tillstånd i varje hörn. Gå tillsammans och bekanta er med en känsla i gången genom att uttrycka den med kroppen utan ljud. Ni kan även prova gestalta med både kropp och ljud. Dela sedan gruppen så att det blir ungefär lika många barn i varje hörn. Be grupperna utgå ifrån den känsla som finns där. Låt dem hitta en handling från föreställningen som stämmer med känslan/tillståndet. Alla får visa och berätta för gruppen. Avsluta med att samlas i ring och prata om de tankar, frågor och känslor som övningen väckte.

VAD BERÄTTADE KROPPSSPRÅKET?

Samtala om barnen efter föreställningen. Lade de märke till att det inte sades så mycket under den? Hur kunde man ända veta vad Lilla farbrorn tyckte, tänkte och kände? Prata med barnen om det fysiska uttrycket i föreställningen. Hur pratar du med kroppen?

LÄR ER VARANDRAS MORGONRUTIN

Kommer barnen ihåg Lilla farbrorns morgonrutin? Kommer de ihåg när Lilla farbrorn visade sin morgonrutin för hunden? Vad är deras morgonrutin?

Samtala kort om vad de gör på morgonen, strax efter att de vaknat. Be därefter hälften av barnen sätta sig på golvet, medans andra hälften ser på. Sätt på trevlig musik som påminner om föreställningens ljudvärld och låt barnen visa med stora kroppsrörelser medan musiken spelar. När alla är klara så berättar publiken vad de såg. Byt därefter de som visar.

Alternativt kan ni dela in barnen i par. Låt en i gången visa medan den andra sitter och tittar på enligt samma rutin som ovan. Uppmuntra barnet som tittar att vara uppmärksam och lägga på minnet det som det ser paret göra. Be därefter den som sitter att efterlikna de morgonrutiner de såg så mycket som möjligt.

Genom övningen får barnen träna på att vara uppmärksamma på och tolka varandras kroppsspråk. Genom att själva bli bekräftade och förstådda, är det lättare att förstå sig själv och andra.

JA, DET GÖR VI!

Här kommer en övning där alla får ta initiativ, den som uppmuntrar barnen till positivt tänkande och stöder dynamiken i gruppen samtidigt som de tränar på att ge uttryck med kroppen och mimiken.

Övningen inleds med att alla står upp i en ring ute på gården. Någon kommer med ett förslag, till exempel: "Vi hoppar på ett ben!" Gruppen svarar i kör: "Ja, det gör vi!" och börjar hoppa på ett ben. Alla hoppar tills dess någon ropar ut ett nytt förslag, till exempel: "Vi dansar!", "Ja, det gör vi!" och denna rörelse ersätter den förra. Alla förslag ska vara positiva i den bemärkelsen att de ska bana väg för en ny rörelse. Man kan alltså inte föreslå att "vi slutar att hoppa på ett ben!". Vill man förändra ska man således komma med ett nytt förslag! Övningen kan dock avslutas med att du som ledare föreslår att "vi tackar så mycket för den här övningen med en applåd!".

Avsluta gärna övningen med att läsa upp texten om pjäsen ni ska och se på. Samtala med barnen om vänskap, om att säga ja till varandra men också våga berätta för sin kompis om det är något som inte känns rätt. Vad man kan tänka på om man ser att någon är ensam eller om man själv känner att man är ensam?

GODDAG LILLA FARBRORN

Dela in barnen i två lag och de dem samlas i varsin sida om rummet eller gården. Detta är nu deras bo. Låt den ena gruppen börja med att hitta på en aktivitet, till exempel sopa golvet. Be dem ta i armkrok och säga högt tillsammans "Här kommer vi" medan de går mot det andra laget. Det andra laget säger "Stopp!" när de tycker att laget är tillräckligt nära. Laget som gick hälsar då glatt "Goddag lilla farbror!" och laget som stod stilla svarar "Goddag lilla hund, vad har du lärt dig idag?". Laget visar med mim och rörelser aktiviteten de bestämt tidigare och de andra får gissa vad det är. När laget gissat rätt klappar det andra laget i händerna och försöker så snabbt som möjligt ta sig till sitt bo. Laget som gissade rätt jagar dem och försöker ta fast så många av dem som möjligt. Om man blir fast, så byter man lag. Teaterleken är slut när alla är på samma lag.

GISSA KROPPSSPRÅKET

Låt halva gruppen sitta, andra halvan ställer sig upp. Ge gruppen som står i en pose. Låt de som sitter berätta hur de tolkar kroppsspråket. När står man på det viset? Byt sedan de som visar och de som berättar. Tänk på att det inte finns något rätt eller fel sätt att tolka, dock finns det generella antaganden. Till exempel om man står i kors med armarna över bröstet, så signalerar det att man vill ha distans, det är form att krama och trösta sig själv.

KOMMUNICERA UNDER TYSTNAD

Läs gärna texten om Hamnparkens daghem. Nu ska vi göra en variant av en övning de beskriver där. Skriv barnens namn och olika lekar på lappar. Tex. rita, bygga med lego, kurragömma. Låt barnen dra lappar. När ett barn drar ett namn, så tas motsvarande namn bort. Dra lek- lappar. Nu ska barnen snart börja leka, men nu avslöjar du utmaningen. Det ska ske utan att prata. Låt barnen prova sig fram, hur går det?

HUR LÅTER DE OLIKA ÅRSTIDERNA?

Under sagans gång förändras årstiderna, skådespelarna gestaltar det genom musik, ljud, och hur de förhåller sig med kroppen. Beskriv en årstid kort för barnen, hur det ser ut då och hur det känns, så att de får en bild av vad det är de ska gestalta med rösten. Pedagogerna börjar med att göra ett upprepande ljud, t.ex. fågelsång. Därefter får barnen i egen takt, stämma in med ett eget ljud, t.ex. en vind, ett löv som rörs i vinden, fotsteg, en nyckelpiga som flyger osv. Skapa en ljudvärld tillsammans. Låt barnen stiga upp och röra sig runt i rummet och sätta ljudvärlden i kroppen, är det t.ex. kallt, varmt, blött, torrt? Efter en stund kan ni avsluta ljudkollaget genom att barnen sätter sig och en i gången tystnar. Ljudkollage tränar barnens inre bildskapande, att lyssna på varandra och att samarbeta för att skapa en helhet.

VÄNSKAP OCH EMPATI

Det är mycket som står för vänskap: glädje, gemenskap, ilska, besvikelse, stöd, rolltagande och uppmuntran. Vänskap både utvecklar och förutsätter medkänsla och inlevelse. Det krävs hög social kompetens för att man ska kunna ha förmåga till vänskap. Men vänskap bygger även på ömsesidighet och tillit. Vänner ger en trygghet och upplevelser av samhörighet. Lek ute tillsammans med barnen, uppmuntra dem att stöda och hjälpa varandra och skapa gemsanskap i gruppen. Samtala om: Hur är en bra vän? Vad gör en bra vän?

KNACK, KNACK ÄR FARBRORNS KOMPIS HEMMA?

Ute på gården. Dra upp en ring på gården och märk ut bon till alla barn utom ett som utses till den lilla farbrorn. Lilla farbrorn går runt ringen och knackar på barnens ryggar, säger repliken "Knack, knock är farbrorns kompis hemma?". Barnet i boet kan då svara "Hej" eller "nej". Svarar barnet "nej", så går Lilla farbrorn vidare. Svarar barnet "Hej", så ska de båda springa åt olika håll runt ringen. När de möts ska de kramas de och säga "Hurra". Den som kommer sist tillbaka till boet, blir den Lilla farbrorn som går och knackar på vid ett nytt bo. Diskutera med barnen efteråt, hur kändes det att vara lilla farbrorn? Hur tror barnen det kändes för Lilla farbrorn när de andra farbröderna i pjäsen inte ville hälsa på honom? Vad kan man göra om ingen hälsar?

GODMORGON, HEJDÅ

Ta som vana att varje morgon barnen anländer skaka hand, se dem i ögonen och hälsa dem välkommen. Se efteråt föräldrarna i ögonen och önska dem en fin arbetsdag. Samma sak i slutet av dagen. Berätta gärna detta för barnen och föräldrarna innan ni börjar, på så sätt är alla införstådda och på samma linje.

TANKAR OM NATTEN

När Lilla farbrorn skulle sova ja, då gick det inte. Det var visst så att det fanns för mycket att tänka på. Hur tror barnen det kändes för Lilla farbrorn? Samla barnen i ring, låt var och en berätta vad de brukar tänka på innan de går och sover. Känner de igen sig i Lilla farbrorns sömnlöshet? Vad kan man göra om man inte kan sova? Dela in barnen i mindre grupper och låt dem komma på en idé tillsammans. Låt dem pyssla ihop en presentation av sin idé som de visar för de andra.

GÖR EGNA VÄNSKAPSANNONSER

Kommer barnen ihåg när Lilla farbrorn skrev och satte upp annonser där han sökte en vän? Gör egna vänskapsannonser, låt barnen rita sig själva och skriva ner en kort berättelse om sig själva. Låt alla välja en plats och sätta upp sina annonser ute på gården och gå runt och titta på dem. Kanske alla kan svara på en?

FARBRORN SOVER

Farbrorn sover
Farbrorn sover
I sin lilla säng
Han är lite ensam, drömmer om en vän som
Här vill leka
Här vill leka
nata dagen lång

Ställ er i ring och utse ett av barnen till den Lilla farbrorn som ställer sig i mitten av ringen. Lilla farbrorn lägger sig på golvet för att sova med tummen i mun. Alla andra tar i hand, sjunger sången (mel: Björnen sover) och smyger runt farbrorn.

SNIFFA FRAM EN NY VÄN

Samla barnen i ring. Förvandlas tillsammans till hundar. Prova röra er först som hundar, testa ut hur era hundar låter, utför någon aktivitet. Vad annat gör hundar? Jo, de sniffar. Och de har riktiga supernäsor som kan lukta sig till det mesta, till och med en ny vän. Låt barnen sniffa på varandra, stanna efter en stund vid en annan hund och lek hundar tillsammans en stund. Var bor hundarna och vad gör de?

SPELA KOMPISSERENAD

Nu är det dags att plocka fram luftgitarren, luftfiolen och luftdragspelet! Dela in barnen i par, den ena sätter sig medan den andre ställer sig framför. Den får börja med att välja ett instrument som den vill spela. Sätt därefter på musik och spela loss en riktig kompisserenad! Den som sitter hejar på och klappar med. Byt efter en stund. När barnen klarar det så kan du be dem gå runt på gården, när du klappar i händerna ska de så snabbt som möjligt hitta ett nytt par åt sig. Utan att prata ska man bestämma vem i paret som sätter sig och vem som plockar fram ett luftinstrument. Du sätter på musiken. Efter en stund stänger du av musiken och barnen går runt igen på gården.

BJUD IN HUSDJUREN

Kanske något av barnen äger ett husdjur som kan komma på besök? Kontrollera innan om något av barnen är allergiska, om det går att ha djuret utomhus. Låt barnet berätta om husdjuret och hur det känns att ha ett husdjur. Är de vänner? På vilket sätt? Besöket kan ge barn förståelse för hur det är att ha ett husdjur och att husdjur också är ens vänner och någon som man starkt kan koppla till känslomässigt. Prata om kamratskapet mellan Lilla farbrorn och hunden i föreställningen.

HANTERA SVÅRA SITUATIONER

Ibland uppstår det där tunga känslorna och svåra situationerna. Hur tränar ni med barnen för att lära dem hantera dem på ett bra sätt? Använd föreställningen och karaktärerna som utgångspunkt för att prata om ensamhet och konfliktsituationer som kan uppstå pga. en negativ känsla, ett beteende eller reaktion. Prata om att alla känslor är okej, att man måste våga prata om svåra situationer för att kunna hantera dem.

HUR BLIR MAN SAMS IGEN?

Samlas utomhus, t.ex. i sandlådan och prata med barnen om hur man kan bli sams igen. Använd er gärna av rollspel för att demonstrera och träna på att lösa svåra situationer (se övning nedan).

1. Påminn er själva om att en i gången pratar
2. Låt alla berätta hur de upplevde situationen
3. Tillsammans undersöker ni situationen. Var blev det fel? Var skedde missförståndet?
4. Försök förstå varandra. Se på situationen ur den andres synvinkel, så att ni kan förstå varandras känslor och reaktioner.
5. Prata om hur ni kan göra nästa gång så att det inte händer igen
6. Kontrollera så att ingen fortfarande känner sig ledsen eller arg. Hur kan det i så fall bli bra igen?

ROLLSKPEL OM TRESAMHET

Samlas ute på gården. Fråga barnen om de kommer ihåg när Lilla farbrorn var utanför och hunden bara lekte med flickan? Samtala om det som hände i pjäsen och hur det gick till. Hur skulle det vara om hunden inte kom tillbaka eller lade märke till att Lilla farbrorn kände sig ensam? Dela ut rollerna: Lilla farbrorn, Hunden och flickan. Be hunden och flickan gå lite längre bort och leka medan Lilla farbrorn ser på. Klappa i händerna om du vill stanna scenen. Låt barnen hitta på en lösning, vad kan Lilla farbrorn göra för att komma med i leken igen? När ni löst situationen kan ni samtala med barnen om de känner igen den? Varför tror barnen att det ibland kan vara så svårt och leka tre? Finns det andra konfliktsituationer på er gård som ni vill hitta lösningar på? Samtala och spela upp andra situationer.

KOMPISTRAPPAN

Kommer barnen ihåg Lilla farbrorns trappa? Hur satt han när han var ensam? Hur ser man att någon är ensam? Hur känns det att vara ensam? Vad kan man göra om man ser att någon är ensam? Gå ut på gården och välj en trappa/plats som kan bli er kompistrappa. Berätta att om man känner sig ensam eller vill ha någon att leka med så kan man sätta sig där. Direkt man ser att någon sitter där, så förvandlas man till hjältehunden som ska man springa dit för att bjuda med barnet i den lek man håller på och leker eller hitta på något nytt tillsammans. Ni kan öva på att ta kontakt genom att låta barnen springa runt på gården. Så fort någon går och sätter sig på trappan ska alla rusa dit med ett förslag på vad man kan göra tillsammans, varpå den som sitter på trappan svarar den förste "Ja, det gör vi". Vad kan ni hitta på för roliga lekar?

PROGRAM RUNT FÖRESTÄLLNINGEN

BEKANTA ER MED MUSIK, INSTRUMENT OCH STÄMNINGAR

Pjäsen är till största delen genomkomponerad, det spelas också en hel del olika instrument i den. Ett perfekt tillfälle att bekanta sig med olika instrument, instrumental musik och hur musik kan påverka stämningen. Låt barnen bekanta sig med olika instrument som finns på ert daghem eller låt dem göra egna. Skapa en orkester tillsammans och lek med rytmer och tempon. Bjud in en musiker och be dem demonstrera sitt instrument, låt barnen lyssna på olika musikstycken och reflektera kring vilken stämning de ger. Sätt på instrumental musik och låt barnen röra sig till den. Variera mellan musik som har ett långsamt och ett snabbt tempo, musik som ger olika känslor och stämningar. Hur känns musiken i kroppen?

SAGAN OM DEN LILLA FABRORN

BESÖKER OSS DEN _____

SPELPERIOD: 6.9.2019-13.12.2019

AV: Barbro Lindgren

DRAMATISERING: Lars-Erik Brosner, Tomas von Brömssen

REGI: Agneta Lindroos

SCENOGRAFI & KOSTYM: Marcus Olson

MUSIKARRANGEMANG/MUSIKER: Carla Fri

I ROLLERNA: Jakob Johansson, Julia Johansson, Carla Fri

PUBLIKARBETE: familjelördag, materialpaket för daghem och förskolor

Den lilla farbrorn är mycket ensam. Ingen bryr sig om honom, fastän han är snäll. En dag dyker det plötsligt upp en hund som nyfiket nosar kring farbrorns hus. Äntligen har farbrorn hittat en riktig vän! Då kommer det en liten flicka, och hunden blir mera intresserad av henne än av den lilla farbrorn. Farbrorn känner sig undanskuffad och bortglömd. Ska han bli så där ensam nu igen?

Sagan om den lilla farbrorn är en berörande berättelse om ensamhet, vänskap och svartsjuka. I Wasa Teaters uppsättning får barnen ta del av en visuell och musikalisk resa med det fysiska teateruttrycket i fokus.

I samband med teaterbesöket så genomförs ett för- och efterarbete av daghemmets/förskolans pedagoger eller med teaterpedagogen från Wasa Teater. Materialet innehåller dramaövningar och rollspel som stöder barnens vänskapsrelationer. Det stöder barnens sociala och emotionella färdigheter. I materialet får barnen bekanta sig med kroppsspråket och dess betydande roll för kommunikationen. Syftet med materialet är att utveckla barnens empatiska förmåga och empatiföstran i daghemmet, förskolan och hemma.

I samband med föreställningen kommer vi att ta upp följande tematik:

Hemma kan ni gärna samtala om:
